ECLI:LV:AT:2024:0723.A420140423.11.L
Lieta Nr. A420140423, SKA-727/2024
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2024.gada 23.jūlijā

[1] Senātā saņemta pieteicēja /pers. A/ kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 23.maija spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicēja pieteikums par Iekšlietu ministrijas 2023.gada 15.februāra lēmuma Nr. 1-61/13 atcelšanu. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka pieteicējs kā Valsts robežsardzes amatpersona alkohola reibumā neētiski (huligāniski) uzvedās ārstniecības iestādē. Lai pārtrauktu pieteicēja darbības, tika izsaukta Valsts policija. Ar savām darbībām pieteicējs ir diskreditējis Valsts robežsardzi un mazinājis uzticību valsts pārvaldei. Tāpēc atbilstoši Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 3.panta otrajai daļai pieteicējam piemērots disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta.

Apgabaltiesa pārsūdzēto lēmumu atzina par tiesisku. Tiesa pretēji pieteicēja uzskatam atzina, ka no pierādījumiem lietā, arī videoieraksta, izriet, ka pieteicējs uzvedās neadekvāti un rupji lamājās. Atbilstoši Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 7.panta pirmās daļas 31.punktam dienestā var atrasties personas ar nevainojamu reputāciju. Viens no nevainojamas reputācijas aspektiem ir sabiedrības uzticība un cieņa, ko iegūst ar rīcību atbilstoši tiesību, ētikas un morāles normām. Pieteicēja rīcība ir bijusi pilnīgi pretēja šīm normām. Tāpēc pieteicējam piemērotais disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta – ir samērīgs. Arī no judikatūras, kurā vērtēta valsts amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm atrašanās apreibinošu vielu iespaidā, tostarp arī no dienesta brīvajā laikā, izriet tieši šāda disciplinārsoda piemērošana.

[2] Kasācijas sūdzībā, norādot uz Disciplināratbildības likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu par zaudējumu un kaitējuma esību, pieteicējs argumentē, ka tiesa nav ņēmusi vērā pieteicēja kā pacienta īpašās tiesības konkrētajos apstākļos (pieteicējs smagās traumas dēļ operācijas laikā izjutis spēcīgas sāpes), tāpēc atrašanos alkohola reibumā nevar uzskatīt par atbildību pastiprinošu apstākli. Turklāt operāciju telpa nav publiska vieta, tāpēc kaitējums nav nodarīts. Tāpat pieteicējs sākotnēji atradās mājās un nevarēja paredzēt, ka nokļūs ārstniecības iestādē. Pieteicējs arī argumentē, ka nav saprotams, vai atrašanās alkohola reibumā ir pārkāpuma sastāva pazīme vai atbildību pastiprinošs apstāklis.

Senatoru kolēģija pilnībā pievienojas apgabaltiesas spriedumā secinātajam, ka pieteicēja rīcība, kā Valsts robežsardzes amatpersonai neadekvāti uzvedoties un rupji lamājoties ārstniecības iestādē alkohola reibumā, ir rīcība, kas diskreditē Valsts robežsardzi un valsts pārvaldi kopumā. Valsts robežsardzes amatpersonām ir izvirzīti augsti uzvedības standarti. Amatpersonai ar savu rīcību jābūt paraugam sabiedrībai, arī attiecībā uz ētisku un morālu rīcību; tai jāuzvedas tā, lai saglabātu sava amata godu. Neatkarīgi no tā, vai atrašanās alkohola reibumā ir pārkāpuma sastāva pazīme vai atbildību pastiprinošs apstāklis, atrašanās alkohola reibumā un neadekvāta rīcība publiskā vietā ir stāvoklis, kas nav savienojams ar dienestu Valsts robežsardzē. Tāpēc tiesa spriedumā pamatoti norādījusi uz judikatūru, atbilstoši kurai gadījumos, kad amatpersonu atradusies alkohola reibumā, konsekventi par samērīgu ir atzīts disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta. Citiem vārdiem, izdarītais disciplinārpārkāpums pats par sevi ir tāds, kas nav savienojams ar dienestu Valsts robežsardzē. Līdz ar to par šādu pārkāpumu ir samērīgi piemērot tieši vissmagāko disciplinārsodu. Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apgabaltiesa ir izvērtējusi lietderības apsvērumus un ir argumentējusi vissmagākā disciplinārsoda piemērošanu.

Kā izriet no apgabaltiesas sprieduma, pieteicēja agresīva uzvedība konstatēta pirms tam, kad ārstniecības personas uzsāka medicīniskās palīdzības sniegšanu viņam. Tāpēc nepamatots ir pieteicēja arguments, ka viņa neadekvātā rīcība bija saistīta ar sāpēm operācijas laikā. Turklāt no apgabaltiesas sprieduma arī izriet, ka pieteicēja rīcība bija tāda, ka medicīnas personālam bija nepieciešama Valsts policijas palīdzība pieteicēja savaldīšanā. Tādējādi tas vēl jo vairāk norāda uz pieteicēja rīcības neadekvāto raksturu. Tāpat pieteicējs nepamatoti uzskata, ka operāciju telpa nav publiska vieta.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts uz vienlīdzības principa pārkāpumu, jo citām amatpersonām nav piemēroti tik bargi disciplinārsodi. Pieteicējs kasācijas sūdzībā arī norāda uz promiļu atšķirībām, kādas bija pieteicējam un citām amatpersonām.

Senatoru kolēģija konstatē, ka apgabaltiesa ir izvērtējusi pieteicēja argumentu par vienlīdzības principu. Tiesas argumenti ir pamatoti. Senatoru kolēģija vērš uzmanību, ka visos gadījumos, kad specializētā valsts dienesta amatpersona atrodas alkohola reibumā, it īpaši publiskā vietā, par kādu uzskatāma arī ārstniecības iestāde, amatpersona diskreditē valsts pārvaldi. Tam, cik daudz promiļu katrai no šīm amatpersonām, uz kurām norādījis pieteicējs, un pieteicējam bija, nav izšķirošas nozīmes. Kā minēts, atrašanās alkohola reibumā pati par sevi ir tāds pārkāpums, kas nav savienojams ar dienestu.

Tādējādi izskatāmajā lietā nav pārkāpts vienlīdzības princips.

[4] Pieteicējs kasācijas sūdzībā norāda, ka nav ievērota Pacientu tiesību aizsardzības likuma 3.panta otrā daļa, atbilstoši kurai, nodrošinot pacienta tiesības, aizliegta atšķirīga attieksme.

Senatoru kolēģija no apgabaltiesas sprieduma secina, ka pieteicējam ārstniecības iestādē kā ikvienam pacientam tika sniegta medicīniskā palīdzība, veicot operāciju. Tādējādi ir acīmredzami nepamatots pieteicēja arguments par atšķirīgas attieksmes pārkāpumu šajā lietā.

[5] Citi kasācijas sūdzības argumenti ir vērsti uz faktisko apstākļu noskaidrošanu un pierādījumu pārvērtēšanu, kas atbilstoši Administratīvā procesa likuma 325.pantam nav kasācijas instances kompetencē. Tāpēc šie argumenti netiek detalizētāk analizēti.

[6] Ievērojot minēto, kasācijas sūdzības argumenti neliecina par tiesas pieļautiem pārkāpumiem lietas izskatīšanā un nerada šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu. Lietā aplūkotajiem jautājumiem nav arī nozīmes judikatūras veidošanā. Līdz ar to kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma. Tādējādi tiesvedība lietā ir noslēgusies.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /pers. A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 23.maija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L. Slica Senatore D. Makarova Senators J. Pleps